

גבולות היחידה: פרק ה', פסוקים י"ח-כ"ח

נושא היחידה: עשרת הדיברות

מספר שיעורים: 1

כתבה: נעמה טורם

כללי:

היחידה שלפנינו עוסקת בבקשת העם למינויו של משה רבנו כמקשר בינם ובין הקב"ה. לאחר מעמד הר סיני, העם מפחד מעוצמתו של ה' כפי שנגלתה לעיניו על הר סיני. הם מבקשים שמשה ישמש כמגשר בינם לבין ה', וה' נענה לבקשתם. העם חוזר לאוהליו, ומשה עולה להר סיני. ה' מייחל לכך שעם ישראל יירא ממנו ותמיד ישמור את מצוותיו, כפי שהיה לאחר מעמד הר סיני.

פתיחה:

מעמידים שני תלמידים במרחק זה מזה ונותנים לאחד מהם דף. המשימה שלהם היא להעביר את הדף ביניהם השני בלי שאף אחד מהם יזוז מהמקום ובלי שהנייר יתקמט. מהי השיטה הטובה ביותר לעשות את זה? למנות שליח - מישהו שתפקידו לקחת את הדף ולתת אותו לאדם השני. מתי משתמשים בשליח? כשהמרחק גדול, כשלא נעים לגשת בעצמי אל האדם השני, כשאין זמן. זאת אומרת, למינוי של שליח צריכה להיות סיבה. בפסוקים שלפנינו נלמד על מינויו של שליח חשוב. עליכם לגלות במהלך הקריאה מיהו השליח ומהי הסיבה לכך שקיבל את שליחותו.

עיון בפסוקים:

המורה תחלק תפקידים לפני הקריאה.

מורה – קריינית

תלמיד א' – משה רבנו

תלמיד ב' – עם ישראל

תלמיד ג' – דבר ה'

המורה תתחיל להקריא, וכשהדובר יתחלף בפסוקים, יחליף אותה אחד התלמידים.

המורה תסכם על הלוח:

שם השליח:

הסיבה שבגללה קיבל את השליחות:

ההצעה הוצעה על ידי:

והתקבלה על ידי:

התלמידים ישלימו את הפרטים החסרים.

שאלה: האם הקב"ה התייחס להצעה באופן חיובי או שלילי?

התלמידים יצטוו ביטויים מהפסוקים שמוכיחים את תשובתם. (דוגמאות לציטוטים מתאימים: "היטיבו כל אשר דברו", "מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי ולשמר את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעלם").

המורה תקרין על הלוח דוגמאות לצווים שונים (דוגמאות לצווים שונים מצורפות בסוף היחידה). המורה תשאל את התלמידים: מה המשמעות של המסמכים האלה?

שאלה: האם העובדה שמסמך כזה נמסר בדואר (סוג של שליח) ולא נמסר באופן אישי, מורידה מדרגת המחויבות של האדם לציית למה שכתוב בצו?

אם כן, האם העובדה שעם ישראל מקבל את התורה והמצוות באמצעות שליח, משנה את המחויבות שלו לשמירת התורה והמצוות?

התלמידים יצטוו ביטויים מהפסוקים שמוכיחים את תשובתם.

הצעות להמחשה:

קריאה מחולקת על פי תפקידים.

תמונות של צווים והבנת משמעותו של צו הנמסר בידי שליח.

כתיבת סיכום בעזרת התלמידים על הלוח.

מסרים והפנמה:

שליח אינו מוריד את דרגת המחויבות של האדם שאליו נשלח הצו – עם ישראל מחויב בקיום התורה והמצוות שניתנו בידי משה, בדיוק כפי שהיה מחויב לכך, לו ניתנו לו ישירות. אנחנו מצווים להמשיך לנהוג ביראה ולשמור על המצוות, בדיוק כפי שהיה ביום בו ניתנו לנו בהר סיני.

מבט שלם:

בתחילת פרק ה' התחלנו לעסוק במעמד הר סיני – התגלות להמונים שהעמידה את האמונה באל אחד ואת שמירת המצוות במרכז הקיום של עם ישראל.

דיברנו על מטרת המעמד – כריתת ברית מחייבת בין עם ישראל לקב"ה. המשכנו בלימוד עשרת הדיברות, וגילינו כי לעם ישראל מובטח שכר גדול אם ישמור את מצוות ה'.

בסיום הפרק למדנו כי העם ביקש את משה כשליח מקשר בינו ובין ה'. הסיבה לכך הייתה יראת השמים של העם. ה' מרוצה מהבקשה, ומקווה כי העם תמיד יירא ממנו ויקפיד לשמור על התורה והמצוות. לאחר מכן הוא קורא למשה ומתחיל ללמד אותו את המצוות שאותן יעביר לעם ישראל - מצוות שיזכו את עם ישראל בחיים טובים ובטוחים בארץ ישראל. זוהי

מטרת הברית שבה פתחנו את היחידה – העם מתחייב לשמור על מצוות ה' ולהיות לו סגולה מכל העמים, והקב"ה מתחייב לתת לעם חיים טובים ומבורכים.

סיכום:

השיעור עסק במינויו של משה כשליח מקשר בין הקב"ה לעם ישראל, על פי בקשת העם. העם ביקש שליח כזה, מכיוון שהוא ירא מה' בזמן מעמד הר סיני. כפי שכתוב בפסוקים: "ותאמרו הן ה' אלהינו את כבודו ואת גדלו ואת קלו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי ידבר אלהים את האדם וחי: ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה הזאת אם יספים אנחנו לשמע את קול ה' אלהינו עוד ומתנו:

כי מי כל בשר אשר שמע קול אלהים חיים מדבר מתוך האש כמנו וחי: קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר ה' אלהינו ואת תדבר אלינו את כל אשר ידבר ה' אלהינו אליך ושמענו ועשינו" (פרק ה', פסוקים כ"א-כ"ד). ה' מקבל את הצעת העם בחיוב, ומקווה כי עם ישראל יירא ממנו תמיד וישמור את מצוותיו. ההחלטה יוצאת מיד אל הפועל, וה' קורא למשה, כדי ללמד אותו את התורה והמצוות שאותן ינחיל לעם ישראל.

את הסיכום כדאי לכתוב על הלוח, ומומלץ שהתלמידים יעתיקו אותו למחברות. בסופו של דבר, הוא חלק מבניית יחידת לימוד שלמה שתימשך מספר שיעורים. באמצעות הכתיבה, יתגבש אצל הלומדים סיכום כולל של יחידת הלימוד.

